

KONFERENCJA

Mobilność osób o szczególnych potrzebach

26-27 października 2023 r.
WARSZAWA

KONFERENCJA POD HONOROWYM PATRONATEM:

Rektora – Komendanta WAT
gen. bryg. prof. dr hab. inż. Przemysława Wachulaka

Ministra Rodziny i Polityki Społecznej

Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej

ORGANIZATORZY KONFERENCJI

Na konferencję zaprasza

CENTRUM WIEDZY O DOSTĘPNOŚCI DO TRANSPORTU
I MOBILNOŚCI OSÓB O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH

Wojskowa
Akademia
Techniczna

Wsparcie osób o szczególnych potrzebach w kontekście aktywizacji zawodowej

Marcin Ślęzak

Osoby niepełnosprawne i ich problemy jako przedmiot zainteresowania polityki społecznej

- Prawa osób z niepełnosprawnościami artykułowane przy globalnej dyskusji o prawach człowieka.
- Przemiany społeczno-gospodarcze, badania i opinie specjalistów zajmujących się polityką społeczną, a zwłaszcza postulaty środowiska samych zainteresowanych czyli osób z niepełnosprawnościami i ich wpływ na zmiany w świadomości społeczeństwa i polityków.
- **Główny cel polityki społecznej wobec osób z niepełnosprawnościami - tworzenie warunków dla usamodzielnienia się i zintegrowania się ze społeczeństwem oraz wyrównywanie szans.**

- **Warunek skutecznej aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami - tworzenie skutecznych, przyjaznych, powszechnych i stabilnych warunków prawnych, organizacyjnych oraz ekonomicznych w których pracodawcy motywowani są do tworzenia stanowisk pracy.**
- Identyfikacja liczby niepełnosprawnych, stopnia i rodzaju niepełnosprawności w grupach wiekowych ma stanowić ważny materiał pomocniczy do tworzenia i oceny skuteczności programów i działań mających na celu aktywizację zawodową osób z niepełnosprawnościami.

„Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej przygotowuje rozwiązania prawne i organizacyjne, tworzące warunki dla rozwijania dostępności. Wszystko po to, aby osoby ze szczególnymi potrzebami miały takie same prawo i warunki uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym, jak każdy z nas. Prawo do samodzielności i niezależności... (...)

Zależy nam nie tylko na wsparciu przedsiębiorców w zatrudnieniu osób z niepełnosprawnościami, ale przede wszystkim na kształtowaniu systemowych rozwiązań, przygotowujących takie osoby do samodzielnego, aktywnego życia zawodowego”

- wypowiedź wiceminister Małgorzaty Jarosińskiej-Jedynak

Problem aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami można rozumieć w perspektywie:

- **globalnej** - praktyczne przełożenie polityki społecznej państwa na rozwiązania systemowe.
- **lokalnej** - przygotowanie stosownych analiz związanych z określeniem liczby osób z niepełnosprawnościami, które mogłyby podjąć pracę np. w sektorze transportowym.
- **indywidualnej** - dobór narzędzi i możliwości ich przeznaczenia w stosunku do różnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

- Aktywna zawodowo jest średnio co trzecia osoba z niepełnosprawnościami w wieku produkcyjnym (według danych MRiPS).
- „Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021–2030” - szersze włączenie osób o szczególnych potrzebach w życie społeczne i zawodowe. **Dokument zakłada m.in. zwiększenie wskaźnika zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w wieku produkcyjnym do 40 % oraz wzrost współczynnika ich aktywności zawodowej do 45 % do 2030 roku.**
- Zgodnie ze strategią za kilka lat ten odsetek powinien znacząco wzrosnąć.
- **Plany – podniesienie poziomu zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami na otwartym rynku pracy z niecałych 67 % do 75 %.**

Badanie potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zrealizowane w okresie styczeń – kwiecień 2017 r., na zlecenie PFRON.

Celem badania było zdiagnozowanie potrzeb osób z niepełnosprawnościami z ich punktu widzenia. Badanie dostarczyło wiedzy w zakresie możliwego wsparcia tych osób przez podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Wśród spontanicznie wskazywanych obszarów przeważały potrzeby:

- w obszarze mieszkalnictwa i samodzielnego życia,
- związane z przyrządami, urządzeniami lub technologiami,
- **związane z transportem i przemieszczaniem się.**

- **Potrzebą numer 1 w hierarchii dla osób niepełnosprawnych - zapewnienie odpowiedniej sytuacji materialno-bytowej.**

Potrzeba ta wskazywana była jako najważniejsza przez 16% badanych, a 35% wskazało ją w pierwszej piątce. **W czołówce potrzeb są ponadto praca** (12% wskazań na pierwszym miejscu), przyrzędy pomagające w niepełnosprawności (8%), zdrowie (7%), rehabilitacja fizyczna (6%) oraz przystosowanie mieszkania do indywidualnych potrzeb ON (6%).

- **Wsparcie w obszarze aktywizacji zawodowej jest najbardziej kluczowe dla osób z niepełnosprawnością ruchową - to potrzeby właśnie tej grupy niepełnosprawnych dominują wśród wskazań.**

Grupa ta zgłaszała najwięcej potrzeb różnego rodzaju, a także więcej elementów uznawała za kluczowe.

- art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami: **osoba niepełnosprawna pod względem fizycznym może być kierującym, jeżeli uzyskała orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem.**
- art. 3 ust. 3a: **niepełnosprawność polegająca na całkowitym albo częściowym ubytku słuchu nie jest co do zasady przeciwwskazaniem zdrowotnym do uzyskania uprawnienia do kierowania pojazdami ani przesłanką jego cofnięcia.** Przewidziano jednak w tym zakresie kilka wyjątków, odnoszących się do:
 - uzyskania prawa jazdy kategorii D1 lub D,
 - uzyskania prawa jazdy kategorii C1 lub C przez osobę, która nie posiada prawa jazdy kategorii B albo posiada je przez okres krótszy niż 2 lata,
 - cofnięcia uprawnień w zakresie prawa jazdy kategorii C lub C1 osobie, która w wyniku nagłego zdarzenia utraciła słuch w stopniu uniemożliwiającym jej rozumienie mowy z odległości jednego metra, w tym przy zastosowaniu aparatów słuchowych lub implantów słuchowych - przez okres roku od tego zdarzenia.

Aktywizacja osób z niepełnosprawnościami w branży transportowej

- Przewoźnik zatrudniający osobę posiadającą orzeczenie o stopniu niepełnosprawności musi liczyć się z ograniczeniami.
- W przypadku niepełnosprawnego kierowcy lekarz medycyny pracy musi wyrazić zgodę na wydłużony czas pracy oraz pracę w porze nocnej i godzinach nadliczbowych. Po jej uzyskaniu, można planować pracę osoby niepełnosprawnej, tak jak w przypadku pozostałych kierowców.
- Warunki zatrudnienia: pozwolenie na pracę w wymiarze ponad 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo oraz na pracę w godzinach nocnych, godzinach nadliczbowych, systemie 12-godzinnym, systemie równoważnym nie zostanie wydane automatycznie wraz z orzeczeniem lekarskim.
- Wniosek o ustalenie czasu pracy pracownika niepełnosprawnego.

Wojskowa
Akademia
Techniczna

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER 2014-2020).

Warszawa, 26-27 października, 2023 r.